

สำนักงานกำกับและส่งเสริมธุรกิจ (BERR) ประเทศอังกฤษ¹

โดย นายสงวน ธีระกุล
ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านนโยบายและแผน
สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย

โลกยุคปัจจุบัน อยู่ในสถานการณ์เหมือนรถที่กำลังแล่นเลี้ยวโค้งไปมา บางโค้งก็ขึ้นเขาหักศอก อันตรายอย่างยิ่ง เพราะสถานการณ์โลกขณะนี้ มีเหตุการณ์รุนแรงหลายอย่าง เกิดขึ้นตามๆ กันมาเป็นระลอกคลื่น เช่น ราคาน้ำมันดิบตัวสูงขึ้นไปเป็นลำดับ - วิกฤติการณ์จากประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งรณรงค์เรียกร้องให้ใครๆ เป็น good governance เป็น good corporate ก็มีบริษัทยักษ์ใหญ่ระดับโลกต้องล้มครืน ไม่ว่าจะเป็น Enron (บริษัทการค้าพลังงาน), Lehman Brothers (บริษัทวาณิชธนกิจชั้นนำของสหรัฐฯ), หรือธนาคาร AIG เครือข่าย AIA รวมทั้งอีกหลายบริษัทขนาดยักษ์ เช่น Ford, GM (General Motors Corporation - บริษัทผลิตรถยนต์ Buick, Cadillac) ที่ทำท่าจะล้มตามๆ กันมา และจะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจโลกอย่างกว้างขวาง - วิกฤติการณ์ใช้หวัดนก - ภาวะโลกร้อน - storm surge - แผ่นดินไหว - การแข่งขันในธุรกิจการค้าระหว่างประเทศ/ภูมิภาค

ในสภาพเช่นนี้ ไม่ว่าจะประเทศหรือองค์กรใดๆ ย่อมอยู่เฉยไม่ได้ หรือแม้แต่การทำงานไปเรื่อยๆ แบบเดิมๆ ก็ยังไม่เพียงพอ ล้วนต้องทำการ “ปรับ - เปลี่ยน - แปลง” หลายอย่าง เพื่อเตรียมรับมือวิกฤติการณ์ต่างๆ ล่วงหน้า หรือเพื่อเร่งแก้ไขเยียวยาปัญหาที่กำลังประสบอยู่ ให้ลุล่วงไปโดยเร็ว

เนื่องจากสถานการณ์ที่เราเผชิญ เป็นถนนที่ไม่มีทางเบี่ยง ไม่มีทางออกให้หลีกเลี่ยงไปได้ ต้องเดินหน้าต่อไป แต่จะไปอย่างไรให้ถึงจุดหมาย และปลอดภัย ?

กรณีการจัดตั้งสำนักงานกำกับและส่งเสริมธุรกิจ BERR (Department for Business Enterprise & Regulatory Reform) ของประเทศอังกฤษ เป็นตัวอย่างเล็กๆ อย่างหนึ่ง ที่แสดงให้เห็นความพยายามในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตัวเอง และเป็นตัวอย่างทางเลือกที่อาจให้ข้อคิดที่เป็นประโยชน์แก่ใครๆ หลายคนได้ จึงได้นำมาจัดทำเป็นเอกสารเผยแพร่ความรู้ฉบับนี้

¹ สรุปเรียบเรียงจากข้อมูล (1) การศึกษาดูงานในประเทศอังกฤษ ฝรั่งเศส เนเธอร์แลนด์ ระหว่างวันที่ 7 - 14 กรกฎาคม 2551 (2) เอกสาร BERR (Department for Business Enterprise & Regulatory Reform) : Business Plan 2008-2011 (3) เอกสาร Good news for those who treat customers fairly, Bad news for those who don't : Office of Fair Trading (4) คำบรรยายของวิทยากรของ BERR ณ สำนักงานของ BERR ประเทศอังกฤษ เมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2551

ความเป็นมาและหลักการเบื้องหลัง : ภาคธุรกิจเป็นกลไกพัฒนาประเทศ

องค์กรธุรกิจทำบทบาทสร้างความมั่งคั่ง ปรับปรุงผลิตภาพ (productivity) และเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน ให้แก่ประเทศอังกฤษ

รัฐบาลเข้าใจดีถึงความท้าทายที่เกิดขึ้น อันได้แก่ผลกระทบจากราคาน้ำมันและราคาสินค้าอุปโภคบริโภคที่สูงขึ้น การชะลอตัวของเศรษฐกิจโลก และการระมัดระวังตื่นตัวมากขึ้นของประชาชนผู้บริโภค และรัฐถือเป็นความรับผิดชอบที่จะต้องช่วยองค์กรธุรกิจทั้งหลายให้วินิจฉัยตัดสินใจได้อย่างเหมาะสมถูกต้อง เพื่อช่วยนำพาประเทศอังกฤษให้สามารถฝ่าฟันความท้าทายดังกล่าวไปได้

การจัดตั้ง BERR

หน่วยงานใหม่ เพิ่งจัดตั้ง

ด้วยเหตุผลความเป็นมาดังกล่าว ประเทศอังกฤษจึงได้จัดตั้งสำนักงานกำกับและส่งเสริมธุรกิจ (BERR) ขึ้นเมื่อสองปีที่แล้ว (28 มิถุนายน 2550) โดยได้รวบรวมอำนาจหน้าที่ต่างๆ ที่ Department of Trade and Industry (DTI) เคยทำอยู่เดิม และอำนาจหน้าที่ของหน่วยงาน Better Regulation Executive มารวมกัน จัดตั้งเป็นหน่วยงานใหม่นี้

จุดมุ่งหมาย เพื่อส่งเสริมธุรกิจ พร้อมกับคุ้มครองแรงงานและผู้บริโภค

ตามอำนาจหน้าที่ BERR จะทำงานร่วมกับภาคธุรกิจ ลูกจ้างแรงงาน และผู้บริโภค เพื่อช่วยให้เกิดความมั่นใจว่าภาคธุรกิจจะประสบความสำเร็จได้ ในโลกที่มีการแข่งขันเพิ่มมากขึ้นๆ ทุกขณะ ขณะเดียวกันก็เพื่อช่วยให้ผู้บริโภคได้รับความปกป้องคุ้มครองที่ดีขึ้น ปลอดภัยจากผู้ประกอบการและธุรกิจห้างร้านที่มีพฤติกรรมฉ้อฉล มีชื่อเสียงไม่ดี

รัฐถือว่า ไม่ว่าผู้บริโภคจะซื้อสินค้าจากร้านค้าโอ้อ่า หรือซื้อผ่านทางเครือข่ายการสื่อสาร (online) ก็ตาม ผู้บริโภคย่อมมีสิทธิที่จะได้ซื้อสินค้าด้วยความเป็นธรรมและซื่อสัตย์

กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค (the Customer Protection Regulations) ทำให้ประชาชนผู้บริโภคเกิดความเข้มแข็งขึ้นอย่างมาก ในการต่อสู้กับธุรกิจร้านค้าที่ฉ้อฉล ขณะเดียวกัน ก็ทำให้เกิดสนามการแข่งขันซึ่งจะเอื้ออำนวยให้องค์กรธุรกิจที่ซื่อสัตย์สามารถเจริญเติบโตยิ่งขึ้นจนสู่ตลาดโลกได้

สนับสนุนปัจจัยแวดล้อมต่างๆ เพื่อช่วยให้องค์กรธุรกิจประสบความสำเร็จ

BERR เป็นมือไม้ของรัฐ ในการทำบทบาทสนับสนุนปัจจัยแวดล้อมต่างๆ เพื่อช่วยให้องค์กรธุรกิจประสบความสำเร็จในการประกอบการ โดยในการนี้ BERR จะมี "หน่วยจัดการปัจจัยแวดล้อมขององค์กรธุรกิจ" (Business Environment Unit) ขึ้นทำบทบาทหลักคือการพิจารณาและประสานงานกับกระทรวงทบวงกรมต่างๆ เพื่อให้มั่นใจว่านโยบายรัฐบาลที่จะนำไปปฏิบัติใช้ ได้ผ่านการตรวจสอบผลกระทบของนโยบายเหล่านั้นที่จะเกิดขึ้นต่อองค์กรธุรกิจ และต่อสถานการณ์ในการแข่งขันของประเทศอังกฤษ

(the UK's competitive position) เป็นอย่างดีแล้ว

BERR ท่ามกลางทั้งในระดับ EU และระดับนานาชาติ ในการสนับสนุนองค์กรธุรกิจ พร้อมๆ กับการคุ้มครองผลประโยชน์ของผู้บริโภค และแรงงาน เพื่อให้เกิดตลาดการค้าที่เสรีและเป็นธรรม (free & fair market) ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่สนับสนุนการแข่งขันและการลงทุน

BERR มุ่งที่จะให้เกิดความมั่นใจในหลักประกันด้านความมั่นคง และการมีแหล่งพลังงานที่ราคาไม่แพง พร้อมๆ กับการจัดการรับมือกับเหตุการณ์เปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้น โดยพยายามลดภาระด้านระเบียบกฎหมายที่จะเกิดแก่องค์กรธุรกิจ รวมทั้งแก่องค์กรอื่นๆ และสาธารณชนทั่วไป ให้มีน้อยลง

หลักการที่ BERR ยึดมั่น

ในการปฏิบัติภารกิจหน้าที่ BERR จะยึดมั่นในหลักการต่อไปนี้ :-

- จะเน้นเฉพาะประเด็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจการค้าของประเทศอังกฤษ เป็นอย่างมากเท่านั้น
- จะกำหนดนโยบายและปฏิบัติหน้าที่ความรับผิดชอบ ในลักษณะที่เป็นมิตรกับองค์กรธุรกิจ (a business-friendly way)
- ในขณะที่กระทรวงทบวงกรมอื่นๆ ปฏิบัติหน้าที่ในความรับผิดชอบของตน BERR จะปฏิบัติงานร่วมกับกระทรวงทบวงกรมต่างๆ เหล่านั้น เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่สนับสนุนความมั่งคั่งในระยะยาวของประเทศ
- จะระดมทักษะความเชี่ยวชาญขององค์กรธุรกิจต่างๆ มาช่วยกันค้นหาวิธีจัดการกับความท้าทายต่างๆ ที่ประเทศอังกฤษโดยรวม ต้องเผชิญ
- จะทำงานอย่างประสานเชื่อมโยงกับภาคส่วนต่างๆ ในทุกหน่วยงานของรัฐ และในทุกพื้นที่ในประเทศ เพื่อให้เกิดความเข้าใจ ตระหนักสนใจ และช่วยแก้ไขปัญหาสำคัญๆ ขององค์กรธุรกิจทั้งหลาย ไม่ว่าจะเป็นองค์กรธุรกิจขนาดใหญ่ ขนาดเล็ก หรือเป็นธุรกิจการค้าประเภทใดก็ตาม
- BERR เชื่อมั่นว่าการเสริมสร้างให้ภาคธุรกิจการค้ามีความเข้มแข็ง สามารถเกิดขึ้นได้ พร้อมๆ กับการเสริมสร้างความเข้มแข็งของผู้บริโภคและแรงงาน

แนวทางการบริหารและปฏิบัติงานโดยทั่วไปของ BERR

BERR จะปฏิบัติงานในระดับนโยบายเป็นหลัก เส้นทางการดำเนินงานจะมีการศึกษาวิเคราะห์ ประเมิน และให้ข้อเสนอแนะ ผ่านต้นสังกัด ไปสู่รัฐมนตรี และคณะรัฐมนตรี เพื่อกำหนดออกมาเป็นนโยบายและแนวปฏิบัติ เพื่อให้หน่วยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องดำเนินการต่อไป

สำหรับการระดมความสนับสนุนจากสังคมโดยทั่วไป BERR จะใช้วิธีการเผยแพร่ข้อมูลที่สั้น กระชับ เข้าใจง่าย เช่น ในรูปของข้อมูลกระดาษแผ่นเดียว เพื่อให้สาธารณชนได้รับทราบ เข้าใจ และสนับสนุนการดำเนินงานอีกทางหนึ่ง

ประเภทงานที่จะดำเนินการ ในปีงบประมาณ 2008/2009

จากแผนการใช้จ่ายเงินในปีงบประมาณ 2008/2009 ดังรายละเอียดในตารางข้างท้ายนี้ จะเห็นลักษณะงานที่ BERR ดำเนินการและเน้นความสำคัญได้ โดยสรุปคือ การจัดการหนี้สินด้านพลังงาน (51.41%) การส่งเสริมนวัตกรรมและการเติบโตของธุรกิจ (17.35%) การบริหารงานของสำนักงาน (9.47%) งบร่วมทุนของภาครัฐ (8.70%) การส่งเสริมการค้าที่เสรีและเป็นธรรม (6.73%) การส่งเสริมด้านพลังงานที่สะอาด/ปลอดภัย/ราคาถูก (4.11%) การสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานและขีดความสามารถของธุรกิจ (2.11%) และการปรับปรุงกฎระเบียบให้เหมาะสม (0.11%)

